

Num. 17565

Resolució de la consellera d'Interior de 15 de setembre 2008 per la qual es corregeixen els errors detectats en la Resolució de 22 de juliol per la qual es creen les borses específiques preferents de diferents categories de personal laboral fix de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, corresponents a les proves selectives per cobrir places d'estabilitat de l'ocupació (BOIB núm. 111, de 9 d'agost de 2008)

Antecedents

1.- En el BOIB núm. 111, de 9 d'agost de 2008 va publicar-se la Resolució de la consellera d'Interior de 22 de juliol per la qual es creen les borses específiques preferents de diferents categories de personal laboral fix de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, corresponents a les proves selectives per cobrir les places d'estabilitat de l'ocupació, convocades per la Resolució de 22 de juny de 2007 (BOIB núm. 104, de 12 de juliol).

2.- S'han detectat errors en l'Annex de la Resolució esmentada ('Composició i ordre de prelación de les borses preferents de personal funcionari interí de diferents categories de personal laboral fix de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, corresponent a les proves selectives per cobrir places d'estabilitat de l'ocupació'), pel que fa a la borsa preferent de la categoria d'oficial segona manteniment, a l'illa de Mallorca.

Fonaments de dret

1.- L'article 105.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, segons el qual 'les administracions públiques podran, així mateix, rectificar en qualsevol moment, d'ofici o a instància dels interessats, els errors materials, de fet o aritmètics existents en els seus actes'.

2.- L'article 56 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, que disposa que la revocació dels actes de gravamen o desfavorables i la rectificació dels errors materials, aritmètics o de fet en actes i disposicions administratives correspon a l'òrgan que hagi dictat l'acte o la disposició.

Per tot això dictat la següent

Resolució

1.- Rectificar els errors observats en l'Annex ('Composició i ordre de prelación de les borses preferents de personal funcionari interí de diferents categories de personal laboral fix de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, corresponent a les proves selectives per cobrir places d'estabilitat de l'ocupació') de la Resolució de la consellera d'Interior de 22 de juliol de 2008 (BOIB núm. 111, de 9 d'agost), pel que fa a la borsa preferent de la categoria professional d'oficial segona manteniment, a l'illa de Mallorca, en els termes establerts a l'Annex d'aquesta Resolució.

2.- Publicar aquesta Resolució en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Interposició de recursos

Contra aquesta Resolució —que exhaurix la via administrativa— es pot interposar un recurs potestatiu de reposició davant la consellera d'Interior en el termini d'un mes comptador des de l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb l'article 117 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i l'article 57 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears en el termini de dos mesos comptadors des de l'endemà d'haver-se publicat la Resolució en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb l'article 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Marratxí, de 15 de setembre de 2008

La consellera d'Interior

M. Àngeles Leciñena Esteban Annex

Correcció d'errors

On diu:

'Oficial segona manteniment – Mallorca

DNI	Nom	Suma Exercicis	Pos.
43039008	José Manuel Avellaneda Bisquerra	44,344	1
46321416	Elena Domingo Gómez	40,333	2'

Ha de dir:

'Oficial segona manteniment – Mallorca

DNI	Nom	Suma Exercicis	Pos.
43039008	José Manuel Avellaneda Bisquerra	44,344	1
78212468	Gabriel Bannasar Rosselló	41,365	2
46321416	Elena Domingo Gómez	40,333	3'

— o —

3.- D'altres disposicions**CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA**

Num. 17545

Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 8 de setembre de 2008 per la qual s'estableix el desenvolupament curricular dels ensenyaments elementals de música per al curs 2008/2009.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, a l'article 3, defineix els ensenyaments artístics com a ensenyaments de règim especial. L'article 45 de l'esmentada Llei estableix com a ensenyaments artístics els següents: ensenyaments elementals de música i de dansa, ensenyaments artístics professionals i ensenyaments artístics superiors.

La mateixa Llei, a l'article 48, estableix que els ensenyaments elementals de música tindran les característiques i l'organització que l'Administració educativa determini.

Per altra banda, el Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova Ordenació del Sistema Educatiu, establerta per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, en el seu article 20 estableix que el curs 2008/2009 s'implantarà amb caràcter general els ensenyaments elementals de música.

La Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu va suposar un canvi substancial per als ensenyaments de música que es va concretar amb el desenvolupament curricular en matèria d'ensenyaments musicals mitjançant el Reial decret 756/1992, de 26 de juny, pel qual s'establien els aspectes bàsics del currículum dels graus elementals i mitjà dels ensenyaments de música; i l'Ordre, de 28 d'agost de 1992 per la qual s'establí el currículum dels graus elemental i mitjà de música i se'n regulava l'accés als esmentats graus per a l'àmbit de competència del Ministeri d'Educació i Ciència.

A la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, no s'ha produït, fins al moment actual, un desenvolupament curricular propi d'ensenyaments elementals ni professionals de música. En conseqüència, els ensenyaments elementals de música han estat regulats subsidiàriament mitjançant l'Ordre, de 28 d'agost de 1992 citada anteriorment.

La Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears té la voluntat d'elaborar el currículum propi d'aquesta Comunitat Autònoma dels ensenyaments elementals de música amb la màxima participació de tota la comunitat educativa i els sectors implicats. Per raons de coherència sembla adient que el procés d'elaboració del currículum dels ensenyaments elementals de música estigui lligat a l'elaboració del currículum dels ensenyaments professionals de música.

Si tenim en compte que el Reial decret 1577/2006, de 22 de desembre, pel qual es fixen els aspectes bàsics del currículum dels ensenyaments professionals de música regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, es va publicar al BOE el dia 20 de gener de 2007, el temps necessari per a la redacció d'un decret que reguli aquest currículum de tal forma que tota la comunitat educativa pugui participar en la seva elaboració i la duració de la tramitació per a l'aprovació de l'esmentat decret, sembla raonable disposar d'un marge ample de temps.

A més a més, els tres Conservatoris Professionals de Música i Dansa de les Illes Balears, unànimement han sol·licitat per al curs 2008/2009 poder continuar amb el mínim nombre de canvis a l'estructura curricular actual per tal de

disposar de més temps per a l'elaboració definitiva del currículum dels ensenyaments musicals, cosa que permetria una millor adaptació i a la vegada serviria de nexa d'unió entre l'estructura i organització dels ensenyaments elementals i professionals de música anteriors i posteriors a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.

Atesa l'exposició anterior i vist que ja s'ha iniciat el procés d'elaboració del decret de currículum propi de les Illes Balears,

Per tot això, i a proposta de la Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent, dicta la següent

ORDRE

Article 1

Objecte

La present Ordre té per objecte regular el currículum i els criteris i proves d'ingrés dels ensenyaments elementals de música a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per al curs 2008/2009, d'acord a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.

Article 2

Organització

Els ensenyaments elementals de música s'organitzaran en quatre cursos en les especialitats que se relacionen a l'article 4 d'aquesta Ordre.

Article 3

Objectius dels ensenyaments elementals de música

Els ensenyaments elementals de música tendran com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les següents capacitats:

- Apreciar la importància de la música com a llenguatge artístic i mitjà d'expressió cultural dels pobles i de les persones.
- Expressar-se amb sensibilitat musical i estètica per interpretar i gaudir de la música de les diferents èpoques i estils, i per enriquir les seves possibilitats de comunicació i de realització personal.
- Tocar en públic, amb la necessària seguretat en sí mateixos per comprendre la funció comunicativa de la interpretació musical.
- Interpretar música en grup habituant-se a escoltar altres veus o instruments i a adaptar-se equilibradament al conjunt.
- Ser conscients de la importància del treball individual i adquirir les tècniques d'estudi que permetin l'autonomia en el treball i la valoració del mateix.
- Valorar el silenci com element indispensable per al desenvolupament de la concentració, l'audició interna i el pensament musical.

Article 4

Especialitats dels ensenyaments elementals de música implantades a les Illes Balears

Les especialitats corresponents als ensenyaments elementals de música implantades a les Illes Balears són les següents:

Arpa
Clarinet
Clave
Contrabaix
Fagot
Flauta Travessera
Guitarra
Oboè
Percussió
Piano
Saxofon
Trombó
Trompa
Trompeta
Tuba
Viola
Violí
Violoncel

Cada centre pot oferir ensenyaments elementals de música de les especialitats que tingui autoritzades.

Article 5

Currículum

Als efectes del disposat en aquesta Ordre, s'entén per currículum dels ensenyaments elementals de música el conjunt d'objectius, continguts i criteris d'avaluació que han de regular la pràctica docent en aquest ensenyament.

Article 6

Assignatures que constitueixen el currículum

1. Els ensenyaments elementals de música s'organitzaran en les assignatures següents per a totes les especialitats:

- Instrument
- Llenguatge Musical
- Cor

2. Les assignatures corresponents a cada curs dels ensenyaments elementals de música de les diferents especialitats i els temps lectius de cada una d'elles són els que s'estableixen a l'annex 1 de la present Ordre.

3. Els continguts, objectius i criteris d'avaluació de cada assignatura del currículum dels ensenyaments elementals de música s'inclouen a l'annex 2 de la present Ordre.

4. A totes les especialitats, excepte percussió, l'ensenyament instrumental inclourà una classe individual i una col·lectiva, amb una duració d'una hora setmanal cada una d'elles. Les classes de Percussió seran sempre col·lectives, amb una relació numèrica professor/alumne no superior a 1/5 i amb una duració setmanal de dues hores.

Article 7

Projecte curricular i programacions

1. Els centres docents concretaran i completaran el currículum dels ensenyaments elementals de música mitjançant l'elaboració del corresponent projecte curricular.

2. El projecte curricular inclourà la distribució per cursos dels objectius, continguts i criteris d'avaluació i també la programació de cada assignatura. L'esmentada distribució no haurà de variar per a un mateix grup d'alumnes al llarg dels ensenyaments elementals.

3. El projecte curricular formarà part de la programació de la activitat docent de l'esmentat centre i s'incorporarà a la programació general corresponent.

4. Els professors desenvoluparan les programacions de la seva activitat docent d'acord amb el currículum i amb el projecte curricular.

Article 8

Tutoria

1. La funció de tutoria i orientació, que forma part de la funció docent, es desenvoluparà al llarg de cada un dels quatre cursos dels ensenyaments elementals.

2. El professor tutor d'un grup d'alumnes tindrà la responsabilitat de coordinar tant l'avaluació com els processos d'ensenyament i d'aprenentatge i realitzarà la funció d'orientació personal dels alumnes.

Article 9

Avaluació

1. L'avaluació als ensenyaments elementals de música es durà a terme tenint en compte els objectius i els criteris d'avaluació establerts en el currículum.

2. L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes serà contínua i integradora, encara que diferenciada segons les diverses assignatures del currículum.

3. L'avaluació serà realitzada pel conjunt de professors del alumne coordinats pel professor/a tutor/a, actuant, els esmentats professors, de manera integrada al llarg del procés d'avaluació i adoptant les decisions resultants de l'esmentat procés.

4. Els professors/es avaluaran tant l'aprenentatge dels alumnes com els

processos d'ensenyament i la seva pròpia pràctica docent.

5. Les sessions d'avaluació es celebraran almenys una vegada cada trimestre.

6. L'avaluació i qualificació final dels alumnes es celebrarà el mes de juny.

7. Als ensenyaments elementals de música, els resultats de l'avaluació final de les diferents assignatures s'expressaran mitjançant els termes «apte» i «no apte».

Article 10 Promoció

1. Els alumnes passaran de curs quan hagin superat les assignatures cursades o tinguin avaluació negativa com a màxim d'una assignatura. En el supòsit d'assignatures pendents referides a pràctica instrumental o vocal, la recuperació de l'assignatura haurà de realitzar-se a la classe del curs següent si aquesta forma part del mateix. En la resta dels casos els alumnes hauran d'assistir a les classes de l'assignatura no superada en el curs anterior.

2. En els ensenyaments elementals de música, la qualificació negativa en dos o més assignatures d'un o dos cursos impedirà la promoció d'un alumne al curs següent.

3. En el cas de quart curs dels ensenyaments elementals de música, els alumnes que només suspenguin una assignatura repetiran únicament l'assignatura pendent; els que en suspenguin dues o més; repetiran el curs sencer.

Article 11 Límit de permanència

1. El límit de permanència als ensenyaments elementals de música serà de cinc cursos, sense que en cap cas els alumnes puguin romandre més de dos anys en el mateix curs.

2. Amb caràcter excepcional, podrà ampliar-se en un any la permanència en supòsits de malaltia que pertorbi substancialment el desenvolupament dels estudis o altres que mereixin igual consideració. Correspondrà a la Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent l'esmentada ampliació a sol·licitud de l'interessat i previ informe del Centre.

Article 12 Titulació

Els alumnes que en finalitzar els ensenyaments elementals de música assoleixin els objectius del mateix rebran el corresponent certificat acreditatiu d'Ensenyaments elementals de música.

Article 13 Documents d'avaluació

1. Els documents d'avaluació als ensenyaments elementals de música són: l'expedient acadèmic personal, les actes d'avaluació, el certificat acadèmic a efectes de trasllat i els informes d'avaluació individualitzats.

2. El certificat acadèmic a efectes de trasllat de centre s'ajustarà en el seu contingut al model que es recull a l'annex 3 de la present Ordre.

3. El certificat acadèmic a efectes de trasllat serà remès pel centre d'origen al de destí, a petició d'aquest, quan un alumne es traslladi de centre abans d'haver conclòs als ensenyaments elementals de música.

4. En el cas que un alumne es traslladi a un altre centre abans d'haver finalitzat el curs, el certificat acadèmic anirà acompanyat d'un informe d'avaluació individualitzat en el qual es recollirà tota aquella informació que resulti necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge. Serà elaborat pel tutor del curs que l'alumne estigui realitzant al centre, a partir de les dades facilitades pels professors de les diferents assignatures.

5. En el cas d'alumnes de centres privats autoritzats, els centres públics a què estiguin adscrits emplenaran una diligència en la que constarà que les qualificacions que figuren al certificat de trasllat concorden amb les actes que consten al Conservatori.

6. El certificat acadèmic a efectes de trasllat i, en el seu cas, els informes

d'avaluació individualitzats hauran de ser redactats en forma bilingüe quan ho demanin els alumnes o els seus representants legals o quan es tracti de trasllats fora de l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

7. Els documents d'avaluació portaran les signatures feaents de les persones que correspongui en cada cas, amb indicació del càrrec que ocupen. Sota les mateixes constarà el nom i els llinatges del signant.

Article 14 Accés als ensenyaments elementals de música

1. Per accedir als ensenyaments elementals de música serà necessari superar una prova d'accés específica. Es podrà accedir mitjançant aquesta prova a qualsevol dels quatre cursos dels ensenyaments elementals de música.

2. La prova d'accés específica per a primer curs d'ensenyaments elementals de música tindrà la finalitat de valorar les aptituds del futur alumne sense avaluar-ne els coneixements musicals previs.

3. Les proves d'accés específiques per als cursos segon, tercer i quart seran proves de valoració de coneixements musicals previs, tindran una primera part que versarà sobre llenguatge musical i una segona part instrumental.

4. Les proves establertes als punts segon i tercer d'aquest article seran avaluades per tres professors nomenats a tal efecte pel director del centre.

5. La proves d'accés específiques es valoraran de 0 a 10 punts amb un decimal, essent necessària una puntuació igual o superior als 5 punts per a la seva superació.

6. La superació de la prova d'accés facultat exclusivament per a poder matricular-se, si s'obté plaça, en el curs acadèmic pel qual hagi estat convocada.

7. La regulació dels processos d'admissió i matriculació d'alumnes fixarà les edats idònies per iniciar els estudis en les especialitats d'ensenyaments elementals de música.

8. L'ordenació específica dels ensenyaments elementals de música no contempla:

a) Poder realitzar proves d'accés a dues especialitats diferents ja que en aquest nivell, no esta permès cursar simultàniament més d'una especialitat.

b) Poder realitzar proves d'accés a més d'un curs de la mateixa especialitat.

Article 15 Admissió i matriculació d'alumnes

1. L'admissió d'alumnes estarà sotmesa als principis d'igualtat, mèrit i capacitat i supeditada a les qualificacions obtingudes a la prova específica d'accés.

2. Correspon a la Conselleria d'Educació i Cultura la regulació dels processos d'admissió i matriculació d'alumnes.

3. És competència del consell escolar de cada centre autoritzar, amb caràcter excepcional, la matriculació a més d'un curs acadèmic a aquells alumnes que, prèvia orientació del professorat així ho sol·licitin, sempre que l'informe del conjunt de professors asseguri l'adequada capacitat d'aprenentatge.

Disposició addicional primera Alumnes amb discapacitat

Els centres adoptaran les mesures oportunes per a l'adaptació del currículum a les necessitats de l'alumnat amb discapacitat. En tot cas, aquestes adaptacions hauran de respectar essencialment els objectius fixats per la present Ordre.

Disposició addicional segona Convalidacions d'alumnes que cursin programes integrats d'educació

Primària i ensenyaments elementals de música.

Els alumnes que cursin programes integrats d'Educació Primària i ensenyaments elementals de música, no hauran de cursar l'assignatura de l'àrea de música establerta al currículum de primària ja que els continguts de l'assignatura de Llenguatge musical equivalen i superen els continguts de l'assignatura de

música de l'Educació Primària.

A tal efecte la superació o no superació de l'assignatura de Llenguatge musical computarà a efectes dels ensenyaments de l'àrea de música d'Educació Primària.

Disposició addicional tercera

Incorporació d'alumnes procedents de plans d'estudis anteriors

1. Equivalències, a efectes acadèmics, dels ensenyaments de música del Pla d'estudis regulat per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu, amb les corresponents al Pla d'estudis regulat per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.

TAULA D'EQUIVALÈNCIES

Pla d'estudis regulat per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació General del Sistema educatiu.	Pla d'estudis regulat per la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
1r curs grau elemental de música	1r curs ensenyaments elementals de música
2n curs grau elemental de música	2n curs grau elemental de música
3r curs grau elemental de música	3r curs ensenyaments elementals de música
4t curs grau elemental de música	4t curs ensenyaments elementals de música

2. Quan un alumne hagi suspès dues o més assignatures del curs que estigui realitzant dels ensenyaments de grau elemental de música establerts a la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu, s'incorporarà al mateix curs dels ensenyaments elementals de música establerts per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, i regulats per la present Ordre, que haurà de realitzar complet.

3. Quan un alumne tingui qualificació negativa d'una assignatura del curs que estigui realitzant dels ensenyaments de grau elemental de música establerts a la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu, s'incorporarà al curs següent dels ensenyaments elementals de música establerts per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, i regulats per la present Ordre. La recuperació de l'assignatura pendent es durà a terme de la mateixa forma prevista al punt 1 de l'article 10 d'aquesta Ordre.

Disposició final primera

S'autoritza la Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent a dictar les disposicions que siguin precises per a l'aplicació de l'establert a la present Ordre.

Disposició final segona

La present Ordre entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

La consellera d'Educació i Cultura
Bàrbara Galmés Chicón

Palma, 8 de setembre de 2008

ANNEX 1

Ensenyaments Elementals de Música: assignatures i temps lectius

1. Totes les especialitats excepte percussió

ASSIGNATURES	HORES SETMANALS			
	1r Curs	2n Curs	3r Curs	4t Curs
Instrument:				
Classe Individual	1:00 h	1:00 h	1:00 h	1:00 h
Classe Col·lectiva	1:00 h	1:00 h	1:00 h	1:00 h
Llenguatge Musical	2:00 h	2:00 h	2:00 h	2:00 h
Cor	—	—	1:30 h	1:30 h

2. Especialitat de percussió

ASSIGNATURES	HORES SETMANALS			
	1r Curs	2n Curs	3r Curs	4t Curs
Instrument:				
Classe Col·lectiva	2:00 h	2:00 h	2:00 h	2:00 h
Llenguatge Musical	2:00 h	2:00 h	2:00 h	2:00 h
Cor	--	--	1:30 h	1:30 h

ANNEX 2

Assignatures dels Ensenyaments Elementals de Música

COR

Introducció

Durant tot el procés educatiu dels estudis musicals, l'aprenentatge d'un instrument es realitza, lògicament, dins un marc d'absoluta individualitat. Per això resulta necessari, alhora que molt estimulant, la presència en el currículum de disciplines que transcendeixin aquest component unipersonal de la pràctica musical i introdueixin un element col·lectiu que permeti desenvolupar capacitats de relació social necessàries per a aprofundir en altres aspectes de la interpretació musical. Els esmentats aspectes, al seu torn, constituiran una ajuda indiscutible per al desenvolupament del propi instrumentista com a músic.

La base de tota educació musical ha de ser el cant coral. La història de la música occidental és una ininterrompuda confirmació d'aquest axioma, des de la schola cantorum gregoriana fins a les més recents experiències pedagògiques.

Referent a això, convé recordar que ni l'Edat Mitjana, ni el Renaixement, ni el Barroc coneixen un altre músic que el que reuneix, indivisiblement, al cantaire, l'instrumentista i el compositor.

L'experiència personal en la producció del so, amb els propis mitjans fisiològics, ha estat present en els inicis de tot músic i se'ns manifesta com insubstituïble. En èpoques tan crucials per al naixement i el desenvolupament d'una cosa tan emblemàtica per a la música occidental com és la polifonia, és impensable el divorci entre veu i instrument. 'Per cantare e suonare' era el lema que amb freqüència presidia les creacions del Renaixement i la praxi instrumental estava guiada constantment per les articulacions i respiracions del text que servia de base.

La música occidental ha valorat incessantment com a component important i fecund, tant en la creació com en la interpretació, la cantabilitat i, encara que també hi ha hagut notables desviacions, sempre han sorgit veus autoritzades reivindicant les propietats vocals de la música. Aquesta cantabilitat, és a dir, la possibilitat de crear, d'expressar-se musicalment, és un concepte difícil d'aprendre des de la pràctica instrumental, perquè ho dona únicament la veu humana i d'aquí la conveniència que l'alumne hi tingui contacte durant els ensenyaments elementals de música amb una experiència coral.

És certament un error creure que l'instrumentista no necessita cantar. L'experiència vocal li proporcionarà una dimensió humana mes interioritzada del so físic. El saber cantar amb musicalitat una frase instrumental pot obrir-li la comprensió del fragment i, per això, estalviar molt esforç en el procés d'aprenentatge.

Saber reduir a cant qualsevol símbol gràfic musical és una autèntica saviesa, que ajuda a aprofundir notablement en l'art instrumental. Si el cant és, a més, polifònic, es multipliquen els poders pedagògics. La plasticitat espacial d'aquest fenomen polifònic, polirítmic, polítmic i polidinàmic, proporciona a l'alumne una dimensió social i artística única i insubstituïble.

La pràctica coral s'imposa, per tant, com una disciplina la inclusió de la qual en el currículum dels ensenyaments elementals de música proporcionarà, a més del desenvolupament de les capacitats socials i expressives al·ludides, aquelles altres inherents a tota interpretació en formacions de conjunt: afinació, empast, homogeneïtat en el fraseig, igualtat en els atacs, claredat en les textures, etc.

Durant els ensenyaments elementals de música, el llenguatge musical i el cor han de considerar-se com dues cares de la mateixa moneda. Són múltiples els problemes suscitats en l'aprenentatge del llenguatge en els que s'ha d'aprofundir a través de la pràctica coral. L'aprenentatge del llenguatge musical serà menys àrid i més profund si, paral·lelament, es combina amb una acurada praxi vocal i coral. Les connotacions psíquiques a la producció física del so vocal constitueixen un important toc d'atenció per a la pedagogia musical. Per això, una sòlida educació musical no ha de confiar exclusivament a l'instrument la producció sonora de la música sense fer-la passar abans per la pròpia consciència a través de la veu, interioritzant i humanitzant la música abans d'interpretar-la.

Fer cantar artísticament als alumnes en cor de veus blanques és el primer pas encertat en la formació d'un músic.

En definitiva, aquesta disciplina contribueix a l'èxit progressiu de gran part de les capacitats que expressen els objectius generals dels ensenyaments elementals de música proporcionant els mitjans necessaris perquè els coneixe-

ments adquirits puguin plasmar-se en una interpretació en la que la responsabilitat és sempre compartida.

Objectius

L'ensenyament de cor als ensenyaments elementals de música tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

- Projectar una emissió natural de la veu que eviti tot tipus de tensions (corporals, psíquiques i socials).
- Conèixer la disponibilitat de la veu com a vehicle d'expressió musical i de gaudi immediat sense exigències tècniques prèvies.
- Demostrar una sensibilitat auditiva capaç de percebre i executar el cant amb una afinació correcta.
- Actuar amb la capacitat auditiva i la concentració necessària per escoltar altres veus i cantar alhora, la part corresponent dins d'un concepte interpretatiu comú.
- Ser conscient de la importància que tenen les normes i regles que regeixen l'activitat musical de conjunt i acceptar la responsabilitat que, com a membre d'un grup, es contreu amb la música i amb els companys.
- Conèixer, a través del treball en grup, els elements bàsics de la interpretació artística (fraseig, articulació, dinàmica, agògica) i saber interrelacionar l'esmentada experiència amb l'estudi individual propi.
- Conèixer els gests bàsics de direcció i adquirir la capacitat d'interpretar la música d'acord amb ells.
- Relacionar els coneixements de música amb els adquirits a través del cant coral i conèixer un repertori específic que enriqueixi el seu bagatge musical.

Continguts

- Realització de treballs amb la mètrica de les paraules.
- Realització d'exercicis de relaxació, respiració i tècnica vocal.
- Afinació i empast.
- Articulació i fraseig.
- Cançons a una sola veu, a dues i tres veus iguals.
- Introducció a la polifonia vocal.
- Improvisació vocal en grup: formes i composicions polifòniques no convencionals (textures, atmosferes, efectes, etc.).

Criteris d'avaluació

- Reproduir qualsevol de les obres programades durant el curs en conjunt de tres o més membres per corda. Aquest criteri tracta d'avaluar la capacitat per adequar tots els elements de la interpretació a l'eficàcia del conjunt i l'actitud de col·laboració.
- Repetitzar obres homofòniques de poca o mitjana dificultat i de clars contorns tonals. Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de relacionar l'afinació amb el sentit tonal i l'instint per a integrar-se al conjunt.
- Preparar una obra en grup sense la direcció del professor. Aquest criteri tracta de valorar la capacitat per aplicar els coneixements dels diferents elements que intervenen en la interpretació de manera adequada amb l'estil escol·lit.
- Estudiar a casa les obres corresponents al repertori programat. Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el sentit de la responsabilitat amb el grup i amb la música.
- Entonar intervals i acords a partir de la del diapasó, ampliant progressivament la dificultat. Amb aquest criteri es tracta d'avaluar la capacitat perquè cada membre del cor pensi en un temps mínim el so que li correspon i el reproduïxi de forma afinada. Així mateix es constata el grau d'interiorització de les diferents relacions d'intervals.

LLENGUATGE MUSICAL

Introducció

Poques analogies interdisciplinàries poden donar-se en les que els punts comuns siguin tants i de tan variada índole com entre la música i el llenguatge; com en el llenguatge, l'ésser humà adquireix la capacitat de la compressió musical en els primers anys de la seva existència, encara que, per raons òbvies i a diferència del que ocorre amb el llenguatge, l'ús que durant la infantesa pugui arribar a fer-se de la música per a la pròpia expressió es trobi per força limitat i subordinat a un aprenentatge tècnic curós.

Com el llenguatge, la música precisa del so com a suport físic, a partir del

qual es desenvolupa i dota d'un significat que li és propi. Les pròpies lleis del so s'encarreguen de configurar la resta de característiques del fet musical, que de nou com el llenguatge, es basen principalment en una sèrie d'exigències físiques i pseudofisiològiques que les determinen; a més de les qualitats pròpies del so (timbre, altura, intensitat, etc.), juga un paper destacadíssim l'organització del so en unitats mínimes temporals, que formen al seu torn part d'una sèrie d'unitats cada vegada majors, la suma de les quals, en última instància, configura la forma musical en el seu aspecte global. Com en el llenguatge, es pot parlar en música d'elements morfològics i sintàctics com a base d'una retòrica posterior.

El llenguatge musical recull tota la tradició sofisticada des dels seus orígens com a disciplina de solmisiació fins a finals del segle XIX amb les escoles del do fix i del do mòbil. Els continguts del llenguatge musical plantegen un enteniment pràctic i intuïtiu de tots i cada un dels aspectes del fet musical, des dels esquemes més embrionaris als progressivament mes complexos, amb una paulatina nacionalització i adquisició de les tècniques que permetin abordar en el seu moment les obres de qualsevol etapa històrica, sense oblidar els intents lingüístics originats per la disgregació del sistema tonal-bimodal; amb les complexitats i novetats tímbriques, rítmiques i gràfiques que comporta.

La finalitat essencial del llenguatge musical és el desenvolupament de les capacitats vocals, rítmiques, psicomotors, auditives i expressives, de manera que el codi musical pugui convertir-se en instrument útil i eficaç de comunicació i representació; funcions bàsiques que apareixen en la pràctica musical, igual com en tota activitat lingüística.

És important destacar aquesta finalitat comunicativa per adoptar una visió basada en l'expressió i en el coneixement d'un sistema de signes que, tan sols adquireixen sentit, quan estan interrelacionats, quan configuren un discurs. Per això, el procés d'adquisició dels coneixements del llenguatge musical als ensenyaments elementals de música s'hauran de recolzar en procediments que desenvolupin les destreses necessàries per a la producció i recepció de missatges.

En el transcurs dels ensenyaments elementals de música l'acció pedagògica es dirigirà a aconseguir un domini de la lectura i escriptura que proporcioni a l'alumne autonomia per a continuar aprofundint posteriorment en l'aprenentatge del llenguatge, sense oblidar que la comprensió auditiva és una capacitat que s'ha de desenvolupar sistemàticament. Així mateix, és essencial que els alumnes vegin que el que han après els és útil en la seva pràctica instrumental.

Els continguts del currículum de Llenguatge Musical s'estructuren en tres grans eixos: l'ús de la veu i la seva funció comunicativa a través del cant, la consideració dels aspectes psicomotors en el desenvolupament de l'educació rítmica i, finalment, l'audició musical comprensiva. L'aprenentatge basat en la pràctica sistemàtica es planteja com a objectiu quatre capacitats essencials: saber escoltar, saber cantar, saber llegir i saber escriure, establert l'esmentat procés d'acord al següent ordre: fer, oir/sentir, reconèixer/entendre.

El desenvolupament dels continguts haurà de tenir molt en compte, especialment durant els dos primers anys, la realitat de coneixements i pràctica musical amb la que els alumnes s'incorporen a l'ensenyament especialitzat de la música, a més de procurar tothora una adaptació a les característiques pròpies de les etapes de maduració mental en les que els esmentats alumnes es troben, ja que d'aquesta subordinació depèn el que no existeixin disfuncions de ritme, d'intensitat o de metodologia en els processos d'ensenyament i aprenentatge.

Objectius

L'ensenyament de llenguatge musical als ensenyaments elementals de música tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

- Compartir vivències musicals amb els companys del grup, que li permetin enriquir la seva relació afectiva amb la música a través del cant, del moviment, de l'audició i d'instruments.
- Utilitzar una correcta emissió de la veu per a la reproducció d'intervals i melòdica general, fins a considerar-les com un llenguatge propi, prenent el cant com activitat fonamental.
- Demostrar la coordinació motriu necessària per a la correcta interpretació del ritme, utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents.
- Utilitzar l'oïda interna per a relacionar l'audició amb la seva representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.
- Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïxin a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals.
- Relacionar els coneixements pràctics de lectura i escriptura amb el repertori propi de l'instrument.

g) Realitzar experiències harmòniques, formals, tímriques, etc., que estan a la base del pensament musical conscient, partint de la pràctica auditiva vocal i instrumental.

Continguts

Ritme:

- a) Percepció, identificació i interiorització del pols.
  - b) Percepció i identificació de l'accent.
  - c) Unitats mètriques: reconeixement de compassos binaris, ternaris i quaternaris.
  - d) Figures rítmiques. Fórmules rítmiques bàsiques. Simultaneïtat de ritmes.
  - e) Tempo i agògica.
  - f) Pràctica, identificació i coneixement de fórmules rítmiques bàsiques originades pel pols binari o ternari.
  - g) Pràctica, identificació i coneixement de grups de valoració especial continguts en un pols.
  - h) Pràctica, identificació i coneixement de signes que modifiquen la duració (puntets, lligadures).
  - i) Pràctica, identificació i coneixement de trets rítmics característics: síncope, anacrusa, etc.
  - j) Pràctica i identificació de canvis de compàs amb interpretació d'equivalències pols=pols o figura=figura.
- Entonació, audició i expressió:
- a) Coneixement de la veu i el seu funcionament. Respiració, emissió, articulació, etc.
  - b) L'altura: to, intensitat, color, duració, afinació determinada i indeterminada, etc.
  - c) Sensibilització i pràctica auditiva i vocal dels moviments melòdics.
  - d) Reproducció memoritzada vocal o escrita de fragments melòdics o cançons.
  - e) Pràctica de lectura de notes unit a l'emissió vocal del so que els correspon.
  - f) Claus de sol en segona i fa en quarta.
  - g) Reconeixement auditiu o reproducció vocal d'interval melòdic simples majors, menors i justos, dins i fora del concepte tonal.
  - h) Reconeixement auditiu d'interval harmònic simples majors, menors i justos.
  - i) Interpretació vocal d'obres adequades al nivell amb o sense text, amb o sense acompanyament.
  - j) Pràctica de lectura de notes escrites horitzontalment o verticalment en claus de sol en segona i fa en quarta i, en el seu cas, les claus pròpies de l'instrument treballat per l'alumne.
  - k) Sensibilització i coneixement de graus i funcions tonals, escales, alteracions.
  - l) Sensibilització, identificació i reconeixement d'elements bàsics harmònics i formals: tonalitat, modalitat, cadències, modulacions, frases, ordenacions formals: repeticions, imitacions, variacions, contrast, sobre obres adaptades al nivell.
  - m) Reproducció de dictats rítmics, melòdics i rítmics-melòdics a una veu.
  - n) Identificació d'errors o diferències entre un fragment escrit i un escoltat.
  - o) Identificació, coneixement i interpretació dels termes i signes que afecten a l'expressió.
  - p) Utilització improvisada dels elements del llenguatge amb o sense proposta prèvia.

Criteris d'avaluació

1. Imitar estructures melòdiques i rítmiques breus amb la veu i amb la percussió. Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar el grau de memòria i la capacitat de reproduir amb fidelitat el missatge rebut tant en els seus aspectes sonors com en la seva realització motriu.
2. Reconèixer auditivament el pols d'una obra o fragment, així com l'accent periòdic. Amb aquest criteri d'avaluació es tracta de constatar la percepció del pols com a referència bàsica per a l'execució rítmica, així com la identificació de l'accent periòdic base del compàs.
3. Mantenir el pols durant períodes breus de silenci. L'objectiu és aconseguir una correcta interiorització del pols que li permeti una adequada execució individual o col·lectiva.
4. Executar instrumental, vocalment o bé en forma percutida estructures rítmiques d'una obra o fragment. Amb aquest criteri d'avaluació es pretén constatar la capacitat d'encadenar diverses fórmules rítmiques adequades a aquest

nivell amb tota precisió i dins d'un tempo establert.

5. Aplicar un text a un ritme senzill o viceversa. Es tracta d'avaluar amb aquest criteri la capacitat de l'alumne per associar ritmes amb paraules o frases d'igual accentuació.

6. Identificar auditivament i interpretar canvis senzills de compàs. S'intenta verificar la capacitat de percepció auditiva i de realització pràctica de canvis de compàs d'unitat igual o diferent. En aquest cas només: 1) negra=negra, 2) negra=negra amb puntet, 3) negra=blanca, 4) corxera=corxera, i viceversa en els casos 2) i 3).

7. Entonar una melodia o cançó tonal amb o sense acompanyament. Té per objecte comprovar la capacitat de l'alumne per a aplicar les seves tècniques d'entonació i d'afinació a un fragment tonal aplicant indicacions expressives presents en la partitura. En cas de produir-se acompanyament instrumental aquest no reproduirà la melodia.

8. Llegir internament, en un temps donat i sense verificar l'entonació, un text musical i reproduir-ho de memòria. Aquest criteri tracta de comprovar la capacitat de l'alumne per imaginar, reproduir i memoritzar imatges sonores de caràcter melodicorítmiques a partir de l'observació de la partitura.

9. Identificar i entonar intervals harmònics o melòdics majors, menors o justos en un registre mig. Aquest criteri permet detectar el domini de l'interval per part de l'alumne, bé identificant l'interval harmònic o melòdic, bé entonant aquest últim.

10. Identificar auditivament el mode (major-menor) d'una obra o fragment. Es pretén constatar la capacitat de l'alumne per reconèixer aquest aspecte fonamental del llenguatge, proporcionant-li elements per a la seva audició intel·ligent.

11. Reproduir models melòdics senzills, escales o acords a partir de diferents altures. Es tracta de comprovar la destresa de l'alumne per reproduir un mateix fet melòdic des de qualsevol so, mantenint correctament l'interval del model, i entenen la tonalitat com un fet constant.

12. Improvisar estructures rítmiques sobre un fragment escoltat. Amb aquest criteri d'avaluació es pretén estimular la capacitat creativa de l'alumne aplicant lliurement fórmules rítmiques conegudes o no, ajustant-les amb el pols i el compàs del fragment escoltat.

13. Improvisar melodies tonals breus. Aquest criteri pretén comprovar l'assimilació per part de l'alumne dels conceptes tonals bàsics.

14. Reproduir per escrit fragments musicals escoltats. Mitjançant aquest criteri s'avalua la capacitat de l'alumne per interioritzar i reproduir imatges sonores percebudes. Segons el nivell de dificultat proposat aquesta reproducció pot circumscriure's a aspectes rítmics o melòdicotonals, o bé a ambdós conjuntament.

15. Descriure posteriorment a una audició els trets característics de les obres escoltades o interpretades. Mitjançant aquest criteri d'avaluació es pretén comprovar la capacitat de l'alumne per percebre aspectes diferents: rítmics, melòdics, modals, cadencials, formals, tímrics, etc., seleccionant prèviament els aspectes que hagin de ser identificats o bé deixant lliurement que identifiquin els aspectes que els resultin més notoris.

16. Improvisar individualment o col·lectivament petites formes musicals partint de premisses relatives a diferents aspectes del llenguatge musical. Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar el desenvolupament creatiu i la capacitat de seleccionar elements d'acord amb una idea i estructurar-los en una forma musical. Així mateix es pretén que siguin capaços de discernir idees principals i secundàries.

INSTRUMENTS

Introducció

Els quatre cursos que componen els ensenyaments elementals de música configuren una etapa de molta importància per al desenvolupament del futur instrumentista, ja que al llarg d'aquest període han de quedar assentades les bases d'una tècnica correcta i eficaç i, el que és fins i tot més important, d'uns conceptes musicals que cristal·litzen, existint el temps necessari per a la maduració de tot això, en una autèntica consciència d'interpret.

La problemàtica de la interpretació comença per la correcta comprensió

del text, un sistema de signes recollits a la partitura que, malgrat el seu enriquiment continuat al llarg dels segles, pateix -i patirà sempre- limitacions insalvables per representar el fenomen musical com una cosa essencialment necessitada de recreació, com una cosa susceptible de ser abordada des de perspectives subjectivament diferents.

Això, de moment, suposa l'aprenentatge -que pot ser previ o altern- amb la pràctica instrumental del sistema de signes propi de la música, que s'empra per a fixar, ni que sigui de manera a vegades aproximativa, les dades essencials sobre el paper. En conseqüència la tasca del futur intèrpret consisteix en:

1. Aprendre a llegir correctament la partitura.
2. Penetrar després, mitjançant la lectura, en el sentit del que hi ha escrit per poder apreciar el seu valor estètic.
3. Desenvolupar, al mateix temps, la destresa necessària en el maneig d'un instrument perquè l'execució d'aquell text musical adquireixi la seva plena dimensió de missatge expressivament significatiu.

Una concepció pedagògica moderna ha de partir d'una premissa bàsica: la vocació musical d'un al·lot pot, en molts casos -potser en la majoria d'ells- no estar fins i tot clarament definida, la qual cosa exigeix de manera imperativa que la suma de coneixements teòrics que se li han de d'inculcar i les inevitables hores de pràctica a les quals es veurà sotmès li siguin presentades de manera tan atractiva i estimulante com sigui possible, perquè es senti veritablement interessat en la tasca que se li proposa, i d'aquesta manera la seva possible incipient vocació es vegi reforçada.

L'evolució intel·lectual i emocional a l'edat en la qual es realitzen els estudis dels ensenyaments elementals de música -de vuit a dotze anys, aproximadament- és molt accelerada; això implica que els plantejaments pedagògics, tant al pla general de la didàctica com en el més concret i subjectiu de la relació personal entre professor i alumne, han d'adequar-se constantment a aquesta realitat canviant que és la personalitat de l'alumne, aprofitar al màxim la gran receptivitat característica de l'edat infantil, afavorir el desenvolupament de les seves dots innates, estimular la maduració de la seva afectivitat i, simultàniament, posar al seu abast els mitjans que li permetin exercitar la seva creixent capacitat d'abstracció.

La música, com qualsevol altre llenguatge, es fa intel·ligible a través d'un procés mes o menys dilatat de familiarització que comença en la primera infantesa, molt abans que l'alumne tingui l'edat i estigui en les condicions precises per iniciar estudis especialitzats de grau elemental de música. Quan arriba aquest moment, l'alumne, impregnat de la música que omple sempre el seu entorn, ha après ja a reconèixer per la via intuïtiva els elements d'aquest llenguatge; té, en certa manera, les claus que li permeten d'entendre'l, encara que desconeixi les lleis que el regeixen. Però li és precís tenir els mitjans per poder "parlar-lo", i són aquests mitjans els que li han de proporcionar l'ensenyament del grau elemental. Al costat de l'ensinistrament en el maneig dels recursos de l'instrument escollit -això que de manera més o menys apropiada anomenem "tècnica"- és necessari encaminar la consciència de l'alumne cap una comprensió més profunda del fenomen musical i de les exigències que planteja la seva interpretació, i per a això s'ha de començar a fer-li observar els elements sintàctics sobre els que reposa tota estructura musical, fins i tot en les seves manifestacions més simples; i que la interpretació, en tots els seus aspectes, expressius o morfològics (dinàmica, agògica, percepció de la unitat dels diferents components, formals i de la totalitat d'ells, és a dir, de la forma global) està funcionalment lligada a aquesta estructura sintàctica. Aquesta elemental "gramàtica" musical no és sinó l'aplicació concreta al repertori d'obres que componen el programa que l'alumne ha de realitzar dels coneixements teòrics adquirits en altres disciplines -llenguatge musical, fonamentalment-, coneixements que hauran de ser ampliat i aprofundits al grau mitjà mitjançant l'estudi de les assignatures corresponents.

En aquest sentit, és necessari, per no dir imprescindible, que l'instrumentista aprengui a valorar la importància que la memòria -el desenvolupament d'aquesta facultat essencial intel·lectual- té a la seva formació com a simple executant i, fins i tot més, com a intèrpret. Convé assenyalar que al marge d'aquesta memòria bàsica subconscient constituïda per una xarxa d'accions i d'automatismes reflexos immensa i molt complexa, sense els quals l'execució instrumental seria simplement impensable: 1r. Només es considera sabut allò que es pot recordar tothora; 2n. La memorització és un excel·lent auxiliar de l'estudi, pel fet que, entre altres avantatges, pot suposar un considerable estalvi de temps i permet desentendre's en un cert moment de la partitura per centrar tota l'atenció en la correcta solució dels problemes tècnics i en una realització musical i expressivament vàlida; i, 3r. La memòria juga un paper de primordial importàn-

cia en la comprensió unitària, global d'una obra, ja que en desenvolupar-se aquesta en el temps només la memòria permet reconstruir la coherència i la unitat del seu esdevenir.

Per assolir aquests objectius, l'instrumentista ha d'arribar a desenvolupar les capacitats específiques que li permetin assolir el màxim domini de les possibilitats de tot ordre que li brinda l'instrument que ha triat, defugint constantment el perill de què les esmentades capacitats quedin reduïdes a una simple exercitació gimnàstica.

ARPA Objectius

L'ensenyament d'arpa als ensenyaments elementals de música tindrà com objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

- a) Adoptar una posició corporal correcta en consonància amb la configuració de l'instrument.
- b) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les dins les exigències del nivell.
- c) Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts

- a) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- b) Iniciació al coneixement de les digitacions en funció de les conveniències tècniques i expressives.
- c) Estudi de la taula d'afinació i exercicis pràctics amb i sense aparells auxiliars.
- d) Pràctica de posició fixa.
- e) Pràctica dels pedals i de la seva aplicació als processos modulants.
- f) Pràctica d'interval·ls harmònics, acords, escales i arpegis.
- g) Desenvolupament de la velocitat.
- h) Iniciació a les tècniques d'efecte i expressió: legatos, sforzandos, articulacions, picats, picat-lligat, solt (les tres últimes amb tota la varietat de tècniques d'apagats).
- i) Tècniques de flexibilitat i balanceig de canells i braços, respiració i relaxació.
- j) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- k) Adquisició d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- l) Lectura a vista d'obres o fragments senzills. Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells -motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.-, per arribar, mitjançant tot això, a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- m) Selecció progressiva pel que fa al grau de dificultat dels exercicis, estudis i obres del repertori per a arpa que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.
- n) Pràctica de conjunt.

CLAVECÍ Objectius

L'ensenyament de clavecí als ensenyaments elementals de música tindrà com objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

- a) Adoptar una postura adequada del cos que afavoreixi l'activitat del conjunt braç-avantbraç-mà a l'instrument.
- b) Conèixer el mecanisme intern de l'instrument i saber utilitzar les seves possibilitats per obtenir un perfeccionament gradual de la qualitat sonora.
- c) Utilitzar les possibilitats expressives i dinàmiques de diferents combinacions de teclats i registres.
- d) Interpretar un repertori bàsic que inclogui obres representatives de diverses èpoques i estils adequats a aquest nivell.

Continguts

- a) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- b) Aprenentatge dels diversos modes d'atac i d'articulació en relació amb la frase i la textura musical.
- c) Estudi de les diferents digitacions i la seva estreta connexió amb l'articulació i el fraseig.
- d) Pràctica d'exercicis d'independència i enfortiment dels dits.
- e) Treball en dos teclats.
- f) Selecció progressiva d'exercicis i obres del repertori per a clavecí propi d'aquest nivell, que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la

capacitat musical i tècnica de l'alumne.

g) Coneixement dels diferents baixos obstinats sobre els que s'han construït determinades obres.

h) Lectura a vista d'obres o fragments senzills.

i) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.

j) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes.

k) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells -motius, temes, períodes, frases, seccions, etc. - per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.

l) Pràctica de conjunt.

GUITARRA

Objectius

L'ensenyament de guitarra als ensenyaments elementals de música tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

a) Adoptar una posició adequada del cos respecte de l'instrument, que possibiliti i afavoreixi l'acció del conjunt braç-avantbraç-canell-mans dits esquerres sobre el màstil i els dits drets sobre les cordes.

b) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument per aconseguir un perfeccionament continu de la qualitat sonora i saber utilitzar-lo, dins les exigències del nivell, tant en la interpretació individual com en la de conjunt.

c) Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts

a) Percepció i desenvolupament de les funcions motrius que intervenen en l'execució guitarrística i de la seva adequada coordinació.

b) Desenvolupament de l'habilitat de cada mà i la sincronització d'ambdues.

c) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.

d) Afinació de les cordes.

e) Desenvolupament de la distància entre els dits de la mà esquerra.

f) Principis generals de la digitació guitarrística i el seu desenvolupament per a expressar amb la major claredat les idees i continguts musicals.

g) Treball de la dinàmica i l'agògica.

h) Utilització de les possibilitats tímbriques de l'instrument.

i) Coneixements bàsics dels diferents recursos de la guitarra.

j) Aprenentatge de les diverses formes d'atac amb la mà dreta per aconseguir progressivament una qualitat sonora adequada i realitzar diferents plans simultanis.

k) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells -motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.- per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.

l) Desenvolupament d'una conducció clara de les veus en obres contrapuntístiques.

m) Harmònics naturals.

n) Iniciació a la grafia contemporània.

o) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.

p) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes.

q) Selecció progressiva quant al grau de dificultat d'exercicis, estudis i obres del repertori guitarrístic que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.

r) Pràctica de conjunt.

INSTRUMENTS DE CORDA

VIOLÍ, VIOLA, VIOLONCEL, CONTRABAIX

Objectius

L'ensenyament d'instruments de corda als ensenyaments elementals de música tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

a) Adoptar una posició corporal que permeti la correcta col·locació de l'instrument i que afavoreixi el maneig de l'arc i l'activitat de la mà esquerra així com la coordinació entre ambdues mans.

b) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les, dins les exigències del nivell, tant en la interpretació individual com en la de conjunt.

c) Demostrar una sensibilitat auditiva que permeti el control permanent de l'afinació i el perfeccionament continu de la qualitat sonora.

d) Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts

a) Producció del so: cordes a l'aire, emprant tot l'arc i diferents longituds d'aquest.

b) Posició de l'instrument i de l'arc: control muscular.

c) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.

d) Coneixement dels cops d'arc bàsics i el vibrato com elements d'expressió musical.

e) Estudi de les posicions.

f) Desenvolupament del moviment horitzontal del braç dret (cantabile) i del moviment perpendicular dels dits de la mà esquerra així com de la coordinació entre ambdós.

g) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.

h) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes i eficaços.

i) Lectura a vista d'obres o fragments senzills.

j) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells -motius, temes, períodes, frases, seccions, etc. - per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.

k) Selecció progressiva pel que fa al grau de dificultat d'exercicis, estudis i obres del repertori que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.

l) Práctica de conjunt.

INSTRUMENTS DE VENT I FUSTA

FLAUTA TRAVESSERA, OBOÈ, CLARINET, FAGOT I SAXÒFON

Objectius

L'ensenyament d'instruments de vent i fusta als ensenyaments elementals de música tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

a) Adoptar una posició corporal que permeti respirar amb naturalitat i que afavoreixi la correcta col·locació de l'instrument i la coordinació entre ambdues mans.

b) Controlar l'aire mitjançant la respiració diafragmàtica i els músculs que formen l'embocadura de manera que possibiliti una correcta emissió, afinació, articulació i flexibilitat del so.

c) Saber utilitzar amb precisió els reflexos necessaris per corregir, de forma automàtica, l'afinació de les notes i la qualitat del so.

d) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les, dins les exigències del nivell, tant en la interpretació individual com de conjunt.

e) Demostrar una sensibilitat auditiva que permeti el control permanent de l'afinació i el perfeccionament continu de la qualitat sonora.

f) Emetre un so estable, en tota l'extensió de l'instrument, començant a utilitzar el vibrato i els diferents matisos per donar color i expressió a la interpretació musical.

g) Conèixer el muntatge i fabricació de les llengüetes i poder rebaixar-les per al seu correcte funcionament (instruments de llengüeta doble).

h) Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts

a) Pràctica de la relaxació i respiració per al desenvolupament de la capacitat pulmonar.

b) Enfortiment dels músculs facials.

c) Exercicis de respiració sense i amb instrument (notes sostingudes controlant l'afinació, qualitat del so i dosificació de l'aire).

d) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.

e) Pràctica d'escala i intervals (terceres, quartes) controlant l'emissió de l'aire en diferents articulacions.

f) Emissió del so en relació amb les diverses dinàmiques i altures

g) Desenvolupament de la flexibilitat als salts, articulacions, trinos, etc.

h) Pràctica de conjunt amb altres instruments per desenvolupar l'afinació, l'ajustament i la precisió rítmica.

i) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.

j) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes i eficaços.

k) Lectura a vista d'obres o fragments senzills.

l) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells -motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.- per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.

m) Selecció progressiva pel que fa al grau de dificultat d'exercicis, estudis i obres del repertori que es considerin útils per al desenvolupament conjunt

de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.

INSTRUMENTS DE VENT I METALL
TROMPA, TROMPETA, TROMBÓ, TUBA
Objectius

L'ensenyament d'instruments de vent i metall als ensenyaments elementals de música tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

- a) Adoptar una posició corporal que permeti respirar amb naturalitat i que afavoreixi la correcta col·locació de l'instrument i la coordinació entre ambdues mans.
- b) Controlar l'aire mitjançant la respiració diafragmàtica i els músculs que formen l'embocadura de manera que possibiliti una correcta emissió, afinació, articulació i flexibilitat del so.
- c) Saber utilitzar amb precisió els reflexos necessaris per corregir de forma automàtica, l'afinació de les notes i la qualitat del so.
- d) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les, dins les exigències del nivell, tant en la interpretació individual com de conjunt.
- e) Demostrar una sensibilitat auditiva que permeti el control permanent de l'afinació i el perfeccionament continu de la qualitat sonora.
- f) Interpretar un repertori bàsic integrat per obres representatives de diferents estils, d'una dificultat concorde amb aquest nivell.

Continguts

- a) Pràctica de la relaxació i respiració per al desenvolupament de la capacitat pulmonar.
- b) Enfortiment dels músculs facials.
- c) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- d) Estudis d'emissió del so.
- e) Principis bàsics de la digitació.
- f) Pràctica de les diferents articulacions.
- g) Treball de dinàmica.
- h) Desenvolupament de la flexibilitat dels llavis, amb la pràctica d'interval·l·ligats i amb posicions fixes.
- i) Estudi del broquet.
- j) Utilització d'instruments afins, que per mida facilitin el posterior aprenentatge de la tuba o el trombó (bombardíno o trombó de pistons) o de la trompeta (cornetí o corneta de pistons).
- k) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- l) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes i eficaços.
- m) Lectura a vista d'obres o fragments senzills.
- n) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells -motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.- per arribar a través d'això, a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- o) Selecció progressiva pel que fa al grau de dificultat d'exercicis, estudis i obres del repertori que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.
- p) Pràctica de conjunt.

PERCUSSIÓ
Objectius

L'ensenyament de percussió als ensenyaments elementals de música tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

- a) Conèixer les característiques de tots els instruments que constitueixen la família de la percussió i les seves possibilitats sonores per utilitzar-les, dins de les exigències del nivell, tant en la interpretació individual com en la col·lectiva.
- b) Aplicar una sensibilitat auditiva que valori per igual, en tota la gamma d'instruments, l'exigència de la qualitat sonora.
- c) Interpretar un repertori de conjunt de diferents estils adequat a les dificultats
- d) d'aquest nivell.

Continguts

- a) Desenvolupament de l'habilitat de cada mà i del joc coordinat d'ambdues.
- b) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa per conèixer, valorar i emprar tota la riquesa i la diversitat tímbrica que posseeixen els

instruments que integren la secció.

- c) Desenvolupament de la versatilitat necessària per tocar alternadament o successivament diferents instruments.
- d) Coneixements bàsics de la forma de producció del so de cada instrument (diferents tipus de baquetes, dits, mans, etc.).
- e) Principis generals sobre els canvis de mans.
- f) Aprenentatge dels diferents modes d'atac.
- g) Estudi dels instruments de petita percussió, amb especial insistència en tots aquells que es puguin tocar directament amb la mà (bongos, paner, tumbadoras, etc.).
- h) Desenvolupament de la pràctica de conjunt com a mitjà indispensable per adquirir la percepció simultània de la diversitat tímbrica característica de la percussió.
- i) Aprenentatge elemental de caixa, xilofon i timbals com instruments bàsics per al desenvolupament rítmic, melòdic i auditiu (afinació); estudis de dificultat progressiva en aquests instruments.
- j) Estudi d'obres de nivell elemental per a conjunt de percussió que reunixin una gamma àmplia i variada d'instruments amb intercanvi sistemàtic dels diversos instruments que integrin el conjunt.
- k) Pràctica de la improvisació en grup.
- l) Pràctica de la lectura a vista per afavorir la flexibilitat d'adaptació a les característiques d'escriptura per als diversos instruments.
- m) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- n) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes i eficaços.

PIANO
Objectius

L'ensenyament de piano als ensenyaments elementals de música tindrà com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

- a) Adoptar una posició adequada del cos respecte a l'instrument, que possibiliti i afavoreixi l'acció del conjunt braç-avantbraç-mà sobre el teclat.
- b) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les dins de les exigències del nivell.
- c) Conèixer les diferents èpoques que inclou la literatura pianística al llarg de la seva història i de les exigències que planteja una interpretació estilísticament correcta.
- d) Mostrar un grau de desenvolupament tècnic que permeti abordar sempre dins de les exigències del nivell, els diferents estils d'escriptura que són possibles en un instrument de la capacitat polifònica del piano.
- e) Interpretar un repertori d'obres representatives de les diferents èpoques i estils d'una dificultat adequada al nivell.

Continguts

- a) Desenvolupament de la percepció interna de la pròpia relaxació, així com dels esforços musculars indispensables que requereix l'execució instrumental, provant sempre de trobar un equilibri satisfactori entre ambdós factors.
- b) Assentar les bases d'una utilització conscient del pes del braç.
- c) Desenvolupament de l'habilitat de cada mà i del joc coordinat d'ambdues.
- d) Planificació del treball de la tècnica tenint en compte els següents principis generals: a) pràctica de la tècnica digital dirigida a incrementar la independència, la velocitat, la resistència i la capacitat de diversificació dinàmica partint dels moviments de les articulacions dels dits; b) estudi dels moviments possibles a partir de les diferents articulacions del braç canell, colze, espatlla; tal com caigudes, llançaments, desplaçaments laterals, moviments circulars i de rotació i tota la combinatòria que permeten; c) percepció clara que la interacció permanent d'aquells diferents tipus d'accions constitueixen la base de tota tècnica pianística eficaça.
- e) Estudi dels principis generals de la digitació pianística i el seu desenvolupament en funció de la complexitat progressiva de les dificultats a resoldre.
- f) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- g) Aprenentatge dels diversos modes d'atac i d'articulació en relació amb la dinàmica, la conducció de la frase i la densitat de la textura musical.
- h) Desenvolupament de la capacitat d'obtenir simultàniament sons de diferent intensitat entre ambdues mans o entre els dits d'una mateixa mà, tractant d'assolir una diferenciació dinàmica que resulta indispensable en un instrument polifònic com el piano, ja es tracti de la relació melodia i acompanyament o de plantejaments contrapuntístics de major o menor complexitat.
- i) Coneixement i pràctica dels pedals.
- j) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells -motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.- per arribar, a través d'això, a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- k) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.

l) Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi, estimulant la concentració, el sentit de l'autocrítica i la disciplina en la feina.

m) Selecció, progressiva pel que fa al grau de dificultat, dels exercicis, estudis i obres del repertori pianístic que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.

n) Pràctica de conjunt.

CRITERIS D' AVALUACIÓ: ALS ENSENYAMENTS ELEMENTALS DE MÚSICA D' INSTRUMENT

1. Llegir textos a primera vista amb fluïdesa i comprensió. Aquest criteri d'avaluació pretén constatar la capacitat de l'alumne per a desenvolupar-se amb cert grau d'autonomia a la lectura d'un text.

2. Memoritzar i interpretar textos musicals emprant la mesura, afinació, articulació i fraseig adequats al seu contingut. Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar, mitjançant la memòria, la correcta aplicació dels coneixements teòricopràctics del llenguatge musical.

3. Interpretar obres d'acord amb els criteris de l'estil corresponent. Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar la capacitat de l'alumne per utilitzar el tempo, l'articulació i la dinàmica com a elements bàsics de la interpretació.

4. Descriure, posteriorment a una audició, els trets característics de les obres escoltades. Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat per percebre i relacionar amb els coneixements adquirits, els aspectes essencials d'obres que l'alumne pugui entendre segons el seu nivell de desenvolupament cognitiu i afectiu, encara que ell mateix no les interpreti per ésser noves per a l'alumne o per tractarse, fins i tot, de partitures encara inabordables per la seva dificultat tècnica.

5. Mostrar en els estudis i obres la capacitat d'aprenentatge progressiu individual. Aquest criteri d'avaluació pretén verificar que l'alumne és capaç d'aplicar al seu estudi les indicacions del professor i, amb elles, desenvolupar una autonomia progressiva de feina que li permeti valorar correctament el seu rendiment.

6. Interpretar en públic com a solista i de memòria, obres representatives del seu nivell a l'instrument, amb seguretat i control de la situació. Aquest criteri d'avaluació tracta de comprovar la capacitat de memòria i autocontrol i el domini de l'obra estudiada. Així mateix pretén estimular l'interès per l'estudi i fomentar les capacitats d'equilibri personal que li permetin presentar-se amb naturalitat davant del públic.

7. Actuar com a membre d'un grup i manifestar la capacitat de tocar o cantar al mateix temps que escolta i s'adapta a la resta dels instruments o veus. Aquest criteri d'avaluació posa atenció a la capacitat de l'alumne per adaptar l'afinació, la precisió rítmica, dinàmica, etc., i a la dels seus companys en una feina comú.

ANNEX 3

CERTIFICAT ACADÈMIC A EFECTES DE TRASLLAT, CORRESPONENT ALS ENSENYAMENTS ELEMENTALS DE MÚSICA

DADES DEL CENTRE D'ORIGEN

DENOMINACIÓ.....
 TITULARITAT..... CODI DEL CENTRE.....
 LOCALITAT..... ILLES BALEARS

DADES PERSONALS DE L'ALUMNE/A

LLINATGES.....
 NOM.....
 DATA DE NAIXEMENT..... LOCALITAT.....
 PROVÍNCIA.....
 NACIONALITAT.....
 NOM DEL PARE O TUTOR.....
 NOM DE LA MARE O TUTORA.....

DADES DEL CURRÍCULUM DELS ENSENYAMENTS ELEMENTALS DE MÚSICA IMPARTIT EN EL CENTRE D'ORIGEN (1) DISPOSICIONS REGULADORES DEL CURRÍCULUM

RELACIÓ D'ASSIGNATURES DEL CURRÍCULUM CORRESPONENTS A L'ESPECIALITAT CURSADA PER L'ALUMNE/A:

CURS 1r   CURS 2n   CURS 3r   CURS 4t

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

(1) Només quan el centre de destí es trobi fora de l'àmbit de gestió de les Illes Balears.

DADES DE L' AVALUACIÓ DE L'ALUMNE

Especialitat	Assignatures	Any	Resultat	Any	Resultat	Any	Resultat
.....	(Indiqueu dins aquesta)	(1)	Avaluació	(1)	Avaluació	(1)	Avaluació
.....	columna les assignatures	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
de cada curs)							

PRIMER CURS

SEGON CURS

TERCER CURS

QUART CURS

OBSERVACIONS EN RELACIÓ A LA PERMANÈNCIA ALS ENSENYAMENTS ELEMENTALS

Indiqueu, si cal, el supòsit d'ampliació del límit de permanència establert a l'article 15 de l'Ordre, de 25 de juny de 2007 i el curs al qual es va autoritzar.

(1) Indiqueu l'any acadèmic

(2) Es consignaran les següents dades: Apte/ No apte o convalidada.

Sr./Sra. ...., secretari/a del Conservatori.....

CERTIFICA

A sol·licitud del centre.....i a efectes de trasllat a l'esmentat centre, que les dades reflectides al present certificat es corresponen amb l'expedient de l'alumnat.

.....a.....de.....de.....

Vistiplau

El/La director/a

El/La secretari/a

(segell del centre)

Sgt.....

Sgt.....

— O —

Num. 17548

Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 8 de setembre de 2008, per la qual s'estableix el desenvolupament curricular dels ensenyaments professionals de música per al curs 2008/2009.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, a l'article 3, defineix els ensenyaments artístics com a ensenyaments de règim especial. L'article 45 de l'esmentada Llei, estableix com a ensenyaments artístics els següents: ensenyaments elementals de música i de dansa, ensenyaments artístics professionals i ensenyaments artístics superiors.

La mateixa Llei, a l'article 48, estableix que els ensenyaments professionals de música s'organitzaran en un sol grau de sis cursos de durada.

Per altra banda, el Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova Ordenació del Sistema Educatiu, establerta per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, en el seu article 21 estableix que el curs 2008/2009 s'implantaran els quatre primers cursos dels ensenyaments professionals de música i quedaran extingits els dos primers cicles dels ensenyaments de grau mitjà vigents fins ara.

La Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu va suposar un canvi substancial per als ensenyaments de música que es va concretar amb el desenvolupament curricular en matèria d'ensenyaments musicals mitjançant el Reial decret 756/1992, de 26 de juny, pel qual s'establien els aspectes bàsics del currículum dels graus elementals i mitjà dels ensenyaments de música; i l'Ordre, de 28 d'agost de 1992, per la qual s'establí el currículum dels graus elemental i mitjà de música i se'n regulava l'accés als esmentats graus per a l'àmbit de competència del Ministeri d'Educació i Ciència.

A la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, no s'ha produït, fins als